

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
România, America și alte țări străine 10 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Ioanf Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrațiunii**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-eară 12 bani
a treia-eară 10 bani.

Intâmplare familiară sângeroasă.

— Răsbunarea bărbatului —

Intâmplarea, ce ne-o înfățișează chipul nostru de azi, s'a petrecut de curând în Covasna (comit. Treiscaune.) Un proprietar de acolo, cu numele Ioan Kelemen, avea bănuială pe nevastă-sa, că are legături neiertate de dragoste. De aceea ea se se încredințeze despre lucru, în 4 Maiu c. a plecat de acasă, zicând soției sale, că are treburi mai multe zile în o comună din vecinătate.

În aceeași zi însă, către seară s'a furișat acasă, fără să-l vază cineva, a deschis ușa odăii de durmit cu o cheie falsă și s'a băgat sub pat. Nu preste mult a sosit acasă și nevasta lui și mai târziu și drăguțul, cu numele Csoma Károly.

Când aceștia trăiau bine la masă fără nici o grije și se drăgosteau, sări de sub

pat bărbatul înșelat, înarmat cu un pumnal și după o luptă oare-care, implântă cuțitul de mai multe-ori în drăguțul femeii, așa, că acesta în curând muri. Kelemen apoi fu prins de gendarmi.

Chipul nostru ne arată momentul, când bărbatul ieși din acunzișul său.

Cuvinte arhieresti.

Cuvântările arhierilor, prin cari au fost deschise sinoadele din anul acesta ale bisericii noastre ortodoxe, cuprind ca de obicei adevăruri și multe povești și sfaturi de urmat; ele sunt adresate nu numai deputaților întruniți în sinoade, ci prin ei tuturor credincioșilor bisericii.

De aceea e bine ca ele să fie citite de fiecare credincios și sfaturile din ele să fie urmate.

Eată pentru ce dând în nrul trecut vorbirea I. P. S. Sale a Metropolitului Meșianu, prin care a deschis sinodul arhidieceșan, vom da pe rând, cel puțin în estras, cuvântările de deschidere și ale celorlalți doi arhierii.

Vorbirea P. S. Sale Popea.

Episcopul dieceșei Caransabeșului P. S. Sa *Nicolae Popea*, salutând pe deputați și accentuând însemnătatea organizației bisericii noastre ortodoxe din patrie, continuă astfel:

Domnilor deputați! Ca unul, care însu-mi am fost insuficient pentru viața constituțională și am lucrat după puterile mele pentru introducerea acestei vieți constituționale bisericești, sunt convins și acum, că viața bisericească constituțională numai folositoare poate să ne fie, dacă vom avea înțelepciunea recerută, ca să nu deviem dela ținta cea adevărată a lucrărilor noastre, care nu poate se fie alta, decât interesul general, binele comun; dacă vom avea înțelepciunea și puterea sufletească, ca să nu ne lăsăm abătuți prin veleități persoanele, prin discordii, prin interese particulare. Și eu sunt convins, dl. deputați că fiecare dintre D-voastră, când a luat asupra misiunea onorifică de reprezentant al clerului și poporului în Sinodul nostru eparhial și când s'a prezentat aici, pentru a lua parte la lucrările sinodale, este în suficient de dorul de a lucra, de a concurge cu sfatul și înțelepciunea sa numai pentru promovarea binelui comun, pentru promovarea intereselor generale ale bisericii noastre eparhiale în special și a bisericii noastre naționale în general.

Sunt multe de lucrat, sunt multe de perfecționat, sunt multe de dezvoltat în cadrul organizației noastre bisericești, dară, domnilor deputați, în năzuința noastră de a perfecționa cele neperfecte, în năzuința noastră de a dezvolta cele ce sunt de dezvoltat, să nu precipităm, se nu lăsăm din vedere mersul prevăzător și sigur, să nu ne lăsăm răpiți de dorul nostru de a ajunge de odată și fără trecere la țintă, la care năzuim, pentru-că în afacerile vitale ale bisericii ori ce precipitare, ori ce săritură forțată poate aduce numai pagube. Să nu lăsăm deci din vedere precauțiunea obligată, mijloacele de cari dispunem, pe cari le putem numi încă modeste, căci mai ușor se ajunge la țintă, dacă vom fi conduși de principiul »mereu tot înainte«, fără nici o săritură directă, căci după cum se zice mai curând ajungi la țintă, dacă în calea ta încunjuri obstacolele ce îți stau înainte, decât că fără considerare la aceste obstacole voești să treci peste ele. Și este știut domnilor deputați că mai mult s'ajunge cu prudență și precauțiune.

Din însăși împrejurarea, că biserica noastră națională se bucură de organizațiunea ei frumoasă, rezultă, că se află mulți cari nu ved cu ochi buni această organizațiune. Timpurile sunt critice, neajunsurile sunt multe și astfel ușor putem fi espuși la tentațiuni, la cercări, cari pot să ne aducă pedeci pentru înaintarea noastră cea adevărată; pot să producă lupte, pe cari noi nu le putem dori, ci să fie înconjurate. De aceea este de neapărată trebuință, ca noi respectând organizațiunea noastră bisericească eluptată de înaintașii nostri, în activitatea noastră să o păzim cu sfințenie, ca astfel să se poată vedea alipirea noastră nestrămutată față de această organizațiune și în consecvență să ne respectăm drepturile și datorințele, ce în cadrul acestei organizațiuni compet și respective incumb unuia sau altuia.

Domniile Voastre în decursul lucrărilor Sinodului veți avea ocaziunea a cunoaște atât mersul afacerilor noastre eparhiale, cât și unele chestiuni

generale de caracter îngrijitor și de aceea asupra acestora nu este de lipsă, ca să mă mai extind acum în detalii.

Aflu numai de lipsă, că semnalând unele simptome bolnăvicioasă, ce se ivesc pe alocurea, deși sporadic, între credincioșii nostri, — înțeleg mișcările sociale cu caractere ostile bisericii și instituțiilor ei, precum și organizațiunii sociale de astăzi, — să-mi exprim speranța, că acestea vor trece fără să aducă daună sufletească poporului nostru în urma simțului religios și moral al acestuia, simțului de jertfă pentru instituțiile noastre bisericești, cari simțeminte nobile se vor păstra și mai încolo în poporul nostru, în urma zelului și activității conducătorilor lui firești. În această privință așteptăm rezultate favorabile și dela înființarea bisericii de lângă Văsiova, în așa numita vale Godinova, care are mențiunea a se dezvolta în mănăstire.

Simțul religios și moral al poporului, întărit la sinul bisericii noastre ortodoxe strămoșești, a asigurat existența de până astăzi a poporului nostru și tot acest simț religios și moral, nutrit la sinul bisericii noastre ortodoxe strămoșești, va asigura poporului nostru existența sa și pentru viitor.

*

După aceste frumoase cuvinte P. S. Sa declară de deschisă sesiunea sinodală.

Zi istorică. Marți în 3 Maiu v. (16 Maiu n.) s'au împlinit 57 de ani de la ținerea vestitei adunări de la Blaj la 1848 prin care s'a pus bază înaintării noastre, cu deosebire pe teren cultural, economic etc. și în care părinții și moșii nostri au proclamat libertatea, egalitatea și frățietatea între popoarele patriei noastre. Fie-le sfântă amintirea!

Iubileul lui Goluchovski. Marți, în 16 l. c. s'au împlinit 10 ani, de când ministrul nostru de externe, Goluchovski s'a ocupat postul său. În acest timp el a contribuit mult la întărirea alianței întreite dintre Austro-Ungaria, Germania și Italia și lasușinerea păcii în Europa.

FOITA.

Petre Cercel.

— Novelă. —

De Carmen Sylva.

Toată lumea cântă și povestește despre Mihai Viteazul, eroul cel mare, despre învingătorul dela Călugăreni, înaintea căruia căzură înspăimântați ucigașii, de strașnică ce-i era privirea. Dar' lângă dânsul apare o figură cavalească drăgălașă din întunerecul trecutului românesc, despre care nu cântă nimeni: este tratele lui mai mare, Petru, numit Petre Cercel, fiind-că purta un cercel în ureche. Tătâne-so Petrașcu cel Bun, un părinte gingaș îi dăduse acest cercel drept talisman, care să-l scutească de primejdii. Dar' între încurcăturile din orient nu era talisman de putere și influență destul de mare. La anul 1558 își închise ochii Petrașcu cel Bun pentru totdeauna și moștenirea dificilă a coroanei sale i-o lasă fiului său mai bătrân, lui Petru acesta. Om

de înaltă cultură și mare inteligență, Petre vorbiă două-spre-zece limbi, tăcea versuri în limba italiană și era diplomat iscusit. El își propusese să-și caute razim în apus, încotro îl atrăgea direcția întreagă a spiritului său, și bazându-se cu drept cuvânt pe farmecul prezenței sale personale, pentru de-a afla scut și razim aci.

La anul 1579 porni la drum înspre Franța, unde domnia pe atunci Enric al III-lea, ear' Catarina de Medici purta sceptrul preste sceptru. Dânsa și află îndată o deosebită plăcere la vederea orientalului frumos cu ochii înfocați și limba netedă, cu care o agrăia în limba ei maternă și-i expunea în cuvinte alese și mișcătoare poziția sa. Ea îl tractă ca pe un oaspe de valoare, îl invită la Blois și Chenonceaux, precum și la Louvre, unde deveni în scurtă vreme un centru strălucit, în jurul căruia se învîrtea spirit și frumseță. Totodată însă făcu cunoștință și cu corupția rafinată dela curte, pe care o menagia Catarina pentru scopurile sale. Ea se impresurase cu o ceată întreagă dintre cele

mai frumoase fete ale Franciei, dar' nu după cum eră în vremurile vechi de a le crește în lucrurile și virtuțile femeiești, ci tocmai întors, pentru ca să servească de mislic la prinderea de diplomați.

Petre eră poet și abunăsămă îi va fi amețit capul în mijlocul acelei străluciri și frumsețe. Naturelul lui genial află destulă mulțumire în floarea artelor, între acei viteji în războaie ca Guise, Conde, Henri de Navarre, între scriitori ca Ton, Montaigne, Brantôme. Vedem că era în strînsă prietinie cu iurispudentul și poetul italian Pugiella, cu care a corespondat neîncetat și prin care ni-s'au păstrat câteva poezii de-ale principelui. Aceste ne arată o serioșitate mare și o pietate adîncă, din ce se poate vedea, că petrecerea lui la curtea din Franța nu l-a abătut de loc dela înalta lui chiamare. De aceea a mers și în Anglia, unde a fost primit foarte prevenitor și curtuos din partea reginei pline de spirit Elisabeta. El îi expuse în cuvinte ușoare, cât de greșit ar fi, dacă occidentul ar da pradă barbariei și neculturei aceste țări.

Diu prilejul acesta Golubovski a fost felicitat de deregătorii ministerului de externe și de mulți bărbați de stat de la noi și din streinătate.

DIN LUME.

De o săptămână încoace s'au petrecut puține lucruri de însemnătate mai deosebită în lumea mare.

În războiul dintre Rusia și Japonia nu e nici o schimbare, lupte nu s'au dat, dar' s'a iscat de nou agitație în Japonia contra Franciei, pentru că flota rusă a petrecut de nou timp mai mult în porturi franceze.

În Creta neliniștea e tot mai mare; s'au întâmplat și unele omoruri politice și demonstrații; în Macedonia nu încetează războiul bandelor, dar' nici nu a luat întindere mai mare, ear' în Rusia asemenea s'au întâmplat unele războaie nouă de țărani, precum în guvernământul Poltava etc. și arestările continuă.

Ceva nou ce s'a ivit este conflictul între România și Turcia.

Conflict între România și Turcia.

Între România și Turcia s'a iscat un conflict din cauză, că valiul (ocârmuitorul) din Ianina, pașa Ozman un dușman al Românilor macedoneni a luat prinși pe doi inspectori școlari, numiți de guvernul României pentru școalele române și recunoscuți de guvernul turcesc. Consulul român a protestat, dar' înzadar.

Guvernul român pretinde acum mutarea valiului Ozman din Ianina, apoi cerere de scuză și recunoașterea Românilor macedoneni ca popor.

Ambasadorii din Constantinopol spriginesc pretensiunile României. Pertractările sînt în curs.

Rusia, Japonia, și Franța.

Foaia rusească »Novoie Vremia« e informată, că Japoneseii adună putere armată mare față de aripa dreaptă a oastei rusești. Dela lupta din jurul Mukdenului Japoneseii și-au sporit oastea cu 88 mii de oameni și 86 de tunuri.

Pe mare tot nu s'e știe hotărît unde s'e află cele două flote dușmănoase. Japoneseii au aflat, că Roșdenstvenski cu flota sa a petrecut earăș preste timpul ertat în apele și porturile franceze din Indo-China, ceea-ce a produs mare agitație în Japonia împotriva Franciei. Guvernul Franciei însă neagă aceasta.

Alsația-Lorena.

Alsația-Lorena sunt provinciile, cari au fost rupte de la Franța, după războiul din 1870 și alăturate Germaniei. Acum mai mulți

cari dispun de elementele civilizației. El însuși stătea cu un model strălucit de înaltă cultură înaintea ei și a fost silit s'e admire agerimea minții, cu care cuprindea partea practică a cetății, convingându-se, că pentru comerțul englez este un teren deschis acolo și că se poate face mult în interesul țării sale. Junele principie observă adînc și făcea asemănări între cele două țări, cari conduceau atacurile de stat în ambele țări, între Italiană intrigantă, care părea că-și permite orice mijloace, și între Engleza rece cu puterea și energia ei prevăzătoare. A bună seamă că-i era mai simpatic cercul artistic, ce încunjură pe fîca de Medici și prefăcea serile dela curtea ei într-o pirotehnie adevărată de fulgere de idei. Stăruirea dintre partidele ambelor țări, îl mulțumea într'un chip mare-care, Liniște și pace nu prea era atunci mică, și apoi nu este ceva mai scandalos pentru dezvoltarea unei țări decît liniștea și pacea.

(Din Drapelul.)

(Va urma).

deputați au cerut de la parlamentul german, ea Alsația-Lorena s'e fie declarate de stat federativ, ca celelalte țări nemțești și domniitorul lui s'e fie împăratul Germaniei.

Dela sinoade.

— Estras din rapoartele consistoriale. —

Continuăm azi cu estrasul din raportul consistorului arhidiecezan către sinod despre școale.

Consistorul în raport arată pașii, ce s'au făcut față de intenționata schimbarea articolului de lege XXXVIII: 1868 și XXVI: 18903 (proiectul lui Berzevicy.) S'a convocat adecă consistoriul metropolitan în sesiune extraordinară și în urma concluziunii aceleia, episcopatul bisericii noastre s'a prezentat atât la domnul ministru cât și la domnul ministru-președinte, cărora le-a descoperit gravaminele bisericii față cu noul proiect de lege, apoi arhiepiscopul și metropolitul a luat parte în ancheta convocată de domnul ministru, în care s'a precizat ținuta bisericii și în fine prin memorandum cunoscut, subscris de episcopatul bisericii noastre s'a precizat punctul de vedere al bisericii, față cu dl ministru de culte și instrucțiune publică.

După ce s'e arată aceste, s'e trece la starea învățămîntului.

a) Gimnaziul superior din Brașov.

În anul școlar 1903/4 au funcționat la acest gimnaziu 12 profesori și s'au înmatriculat cu totul 315 elevi, dintre cari la finea anului au rămas 300 elevi.

Între elevii ordinari examinați după confesiune: gr.-or. au fost 274; gr.-cat. 14 și de legea mozaică 1.

După naționalitate: 288 români și 1 evreu.

Examenul oral de maturitate pe anul 1903/4 s'a ținut în 11 și 12 Iunie v. 1904, S'au admis la examenul oral 19 abiturienți, dintre cari din câte un obiect au fost respinși pe Septemvrie 2, iar 1 s'a retras din cauză de morbo.

b) Școala reală inferioară din Brașov.

La această școală au funcționat 5 profesori ordinari definitivi și 1 catehet suplent. Elevi înmatriculați au fost 84.

Elevii ordinari examinați după confesiune au fost gr.-or.: 73; gr.-cat.: 6 și de legea mozaică: 2. După naționalitate 79 români și 2 evrei.

c) Gimnaziul inferior din Brad.

La acest institut au funcționat 6 profesori ordinari definitivi împreună cu directorul gimnazial. Elevi înmatriculați au fost cu totul 110. După confesiune: 104 gr.-or. 5 gr.-cat. și 1 rom.-cat. După naționalitate: 109 români și 1 german.

2. Școala comercială superioară din Brașov.

În cursul anului 1903/4 au funcționat la această școală 11 profesori, dintre care însă numai 4 ordinari definitivi, 1 provizor și ceilalți împrumutați dela gimnaziu și școala reală, propunând studii ordinare și extraordinare.

S'au înmatriculat cu totul 83 elevi, toți ordinari.

După confesiune au fost: 68 gr.-or. 12 gr.-cat. și 3 ev. lut. După naționalitate: 80 români și 3 germani.

Examenul de maturitate verbal ordinar s'a ținut la 14, 15 și 16 Iunie v. 1904, prezentându-se 23 de candidați.

3. Secțiunea pedagogică a seminarului arhidiecezan »Andreian«.

În secțiunea pedagogică au funcționat cu totul 8 profesori și s'au înmatriculat 135 elevi.

Mai mulți alevi cercetează din protopresbiteratele: Făgăraș 16, Orăștie 12, Săliște 10, Zarad 9. Câte 1 elev cercetează din protopresbiteratele: Abrud, Bistrța, Dej, Dobra, Murăș Oșorheiu, Solnoc și Turda. Nici un elev din protopresbiteratele: Hunedoara, Reghin și Târnava.

4. Școalele populare.

a) Copii de școală.

Obligați a frecuent școala în anul 1903/4 au fost: Dela 6—12 ani: băieți 40,105 fete 36,103 Suma 76,208 Dela 13—15 ani: băieți 15,942, fete 15,131 Suma 31,073.

În total 107,281 Din aceștia au cercetat școala în semestrul I: 70,565 în semestrul II. 67,575.

Adăugînd la numărul acesta și numărul copiilor, cari au cercetat școale de altă confesiune, de stat și comunale cu 12,714, numărul tuturor elevilor din anul școlar 1903/4 a fost 81,784. Față de anul trecut se arată un spor de 2,574.

b) Edificii, și grădini școlare.

Edificii școlare proprii au avut 715 comune bisericesti, închiriate 87, cu totul 802. Dintre aceste sunt arătate ca corăspunzătoare 596, necorăspunzătoare 206. O precauțiune de frunte a Consistoriului arhidiecezan a fost înpintenarea credincioșilor noștri la zidirea de edificii școlare corăspunzătoare prescrișelor legii.

Grădini școlare sunt arătate 545, dintre aceste cultivate 377 și necultivate 168.

c) Salariile învățătoarești.

Salariile învățătoarești în anul școlar 1903/4 s'au urcat la suma de cor. 593,228 cor. 76 b. cele mai multe date din mijloace proprii bisericesti și din repartiție de la popor.

d) Numărul școalelor și învățătorii.

În anul școlar 1903/4 au susținut școale proprii 669 matre și 40 filii, laolaltă 709. Au susținut școală comună cu gr.-cat. avînd caracter confesional gr.-or. 74 matre și 1 filia.

În anul școlar 1903/4 au funcționat cu totul 948 învățători; dintre aceștia 590 definitivi, 210 provizori și 148 tolerați. Față de anul trecut la învățătorii definitivi se arată o creștere de 91. La cei provizori o decreștere de 61 și numărul celor tolerați s'a redus la 148.

Conferențele învățătoarești.

În conformitate cu dispozițiile § lui 130 din statul organic, conferețele învățătoarești din anul 1904 au fost convocate și s'au ținut în zilele: 23, 24 și 25 Aprilie v. sub conducerea comisarilor designați anume spre acest scop.

La aceste conferențe dintre 948 învățători obligați a participa la conferențe au fost prezenți 779; Învățătorii dovedesc an de an un interes tot mai mare față de conferențele învățătoarești.

S'au ținut cu totul 68 ședințe în cari afară de temele date din partea Consistorului, s'au tractat 85 lecțiuni practice din diferitele obiecte de învățământ, apoi 46 disertațiuni de cuprins pedagogic, didactic și administrativ.

IX. Foata Pedagogică.

Pentru reeditarea »Foaiei Pedagogice« în sensul concluzului sinodal nr. 70 din 1904 Consistorul archidieceșan în diferite rânduri a încercat executarea numitului conclus. Tot de atâtea ori însă a trebuit să abstea, din motivul, că n'a putut conveni asupra unei persoane, din toate punctele de vedere corespunzătoare, căreia să-i fi încredințat redactarea și editarea foaiei. Chestiunea se ține în evidență și la timpul potrivit »Foaia Pedagogică« se va reedita.

Producțiuni în Hășdate.

Hășdate e comună curat românească în comit. Turda-Arieș și are în frunte un bun și harnic păstor sufletesc, pe dl Basliu Fărcașiu, apoi mai are și un harnic învățător cu numele Liciniu Ciugudean, cari amândoi cu tragere de inimă față de popor și-au dat toată silița de a îndemna poporul totdeauna la fapte bune și frumoase.

În aceasta comună s'a dat în 1 Maiu a. c. (adecă a doua zi de Paști) cu tinerimea o producțiune declamatorică, care a fost condusă de zelosul și harnicul învățătoriu Liciniu Ciugudean.

Programul producțiunii a fost următorul: La ridicarea cortinei tinerimea în ordine frumoasă cânta în cor: »Christos a înviat« după aceea a urmat piesa teatrală »Scăpați prin foc« de Dl Ioachim Pop inv. »O! Mariță« poezie cântată de Iacob Bodea, și Nastasie Bența, cari amândoi au pus publicul în uimire cu vocile lor cele melodioase. »Pecate« teatru de Dl Ioachim Pop, inv. În piesa aceasta s'a distins cu rolele Victor Fărcașiu, care a făcut mult haz publicului, aparând pe bină ca Jidan și cerând bucate dela lelea Ileana pentru beutură. A urmat între altele apoi un punct plin de învățături: »Despre lene, beție și lux«, dialog predat de Ioan Fărcașiu și Victor Fărcașiu, care dialog a fost foarte potrivit și la loc în care să combat celea trei păcate.

»Un botez cortorcresc« poezie declamată de Ioan Fărcașiu.

»Patronul țiganului« poezie declamată de Victor Fărcașiu. »Năsturel Globurescu« dialog predat de trei elevi ai școlii. Era interesant să vezi cum trei băieți se prind la vorbă, doi care cercetau școala regulat, ear' al treilea nici habar nu avea de școală. În urmă după o convorbire despre învățătură și convingerea împrumutată, fac cei dintâi din al treilea chiar de vară cel mai diligent școlar. »Ciobanul și paștile«, poezie decl. de Victor Fărcașiu. La urmă s'a cântat de cor »Mulți ani«. Cu acestea programul s'a stîrșit și ca de încheiere dl părinte Basiliu Fărcașiu rostește o cuvântare, prin care arată însemnătatea producțiunii școlare și în numele întregului popor mulțumește străduitorului învățător Liciniu Ciugudean. După aceea a urmat joc până dimineața la 6 ore, când apoi cu toții ne-am depărtat mulțumiți de producțiunea școlară bine reușită.

Un participant.

Teatru român în Sibiiu.

Dl Bârsan earăși a procurat publicului român din Sibiiu două sări plăcute, dând reprezentanții teatrale Sâmbătă și Duminecă (13 și 14 Maiu) seara.

Sâmbătă seara s'a dat următoarele piese: »Jean Marie« și »Necinstiții«, prima piesă într'un act, ear' a doua în trei acte. În »Jean Marie«, dl Bârsanu a jucat pe tinărul mărinar și pe bătrânul, pe soțul femeii, care zi de zi se uită preste marea spumegătoare și între lacrimi fierbinți deplângea pe iubitul ei, pe Jean Marie, ce după lungi patru ani șosește în sfîrșit acasă și găsește pe iubita lui măritată, care însă trăește în amintirea lui. Admirabil a predat dl Bârsanu pe tinărul matelot, lupta lui internă, șovăirea, ear' la urmă sdrobit plecarea lui, earăș pe marea vastă, între străini.

A doua piesă ne reprezintă viața de oraș italiană, lumea unor oficiali de bancă, tipuri curioase din o lume, care e însă străină nouă. Rolul principal îl avu dl Bârsanu, bărbatul naiv, care crede, că el susține familia lui și în optimismul lui nu vede abisul, ce-i rânjește după moartea lui Pepino. Piesa aceasta mai bine ar fi titulată: Nu judecați pe altul, ca să nu fiți voi înșivă judecați, căci dreptatea aceasta se răsună grozav pe nefericitul bărbat, al cărui rol dl Bârsanu l'a jucat cu precisiunea lui obicinuită.

A doua seară s'a reprezentat piesa: »Lăutarul din Cremona« și »Trei pălării de dame«. Dureros ne atinge soarta lui Filipp, a geniului musical, care totul jertfește, el ce însuși e o jertfă a capriciilor naturei: Rolul acesta atât de greu, îndeplinit cu succes și aplause nesfârșite a fost premiul meritat al dlui Bârsanu. Cu atât mai veselă a fost piesa următoare: »Trei pălării de dame«. În care se reprezintă o viață comică plină de humor. De o parte Oteleanu, de altă parte Tololoi, Ghiulea, apoi juristul, toți aceștia împreună cu d-rele (mai cu seamă Tarșița) sunt tipuri nedescritibil de comice. Mult rîs a produs și Iuliska, cu jocul ei natural și naiv, spicuit cu vorbe curioase. Hohote de rîs a produs Tololoi, desperatul, juristul stângaci și Oteleanu, a cărui jalusie dă ansă la scenele aceste adevărat comice.

Amândouă serile au succes pe deplin, mulțumită dlui Bârsan și concursului binevoitor al unor d-ne, d-șoare și domni, cari au binevoit să iee parte la reprezentațiile aceste. Au trecut poate prea repede acestea două seri plăcute, care în mulți, în cea mai mare parte a publicului a deșteptat dorința să se mai dea reprezentanții de aceste, să mai auzi vorbă, muzică și entusiasm român.

Gl.

Serate de-ale meseriașilor români.

(Urmare și fine).

După cuvântare, a dlui pres. notarul Stefan Duca cetește protocoalele ședințelor administrative, din cari am aflat pe lângă alte afaceri de interes general meserieșesc, cum nenumărate persoane din diferite localități, petrecând în Sibiiu, țin să cerceteze Reuniunea și să încurajeze pe cărmacii ei în lucrările lor, închinute binelui obștesc.

Programul bogat și variat al searei propriu zise a fost următorul: Dl Ioan Preda, sodal lăcătuș, pășind

pentru prima-oraș podiul, a plăcut în predarea monologului »I. Popescu« de Montaurian; Elenuța Șut, ne-a redat cu pătrundere poezia »Trei doamne și toți trei« de Coșbuc; măestrul zugrav dl Ioan Stanciu, ne-a cântat un frumos solo, ear' după d-sa, dl Demetriu Axente, culeg. de litere, s'a întrecut pe sine însuși cu »Fu'ger« de Coșbuc; învățacelul lăcătuș George V. Popilian, în stăpânirea unui limbajiu frumos și cu o pronunță, ce ar putea face cinste și celui mai diligent răsfoitor de cărți, ne a predat bine poezia »De când sînt străin«, compusă de sodalul lăcătuș dl Ioan Preda (ambii lucrează în atelierul dlui Purece). Dl Laurențiu Boldor, sodal măsar, a fost la înălțimea chiemării predând cu multă simțire și pricepere poezia »Ideal« de Coșbuc. Calfa de prăvălie dl Marian Murășan, înrolat și d-sa în șirurile membrilor Reuniunii noastre, ne-a recitat cu mult patos pe »Nebunul« de Coșbuc. Mult haz a produs C. H. cu »Țiganul la vînat« de Speranță. După încă o cântare a dlui Stanciu și Elenuța Șut ne-a redat frumos și cu pătrundere poezia »Mama« de Coșbuc.

Oaspele nostru iubit, dl Zacharie Bârsanu, mulțumit cu prestațiunile debutanților noștri, a ținut să ne redea în mod cu adevărat artistic poezia »Mama«, ascultată cu pietate de cei prezenți. Dl Bârsanu, cedând aplauselor nesfârșite ne-a mai delectat cu 2 poezii. Apreciările, ce i-să fac artistului nostru Bârsanu, ne dispensează dela orice comentariu. Faptul petrecerii d-sale în mijlocul meseriașilor noștri va rămânea neuitat de cei prezenți. Eșit din popor, este frumos, că dl Bârsanu nu-și uită de poporul atât de însetat după cultură. Dl Tordășianu a mulțumit în cuvinte calde dlui Bârsanu pentru aceasta distincție.

Terminat programul, între prezenți s'au sortat 10 cârticele și mai multe ilustrate.

»Murășanul«.

Producțiuni și petreceri.

În Uioara.

Sodalii români din Murăș-Uioara au aranjat o producțiune declamatorică-teatrală Luni 1 Maiu st. n. (a doua zi de Paști) în sala hotelului »Grof Teleki«. Programul a fost următoarea: S'a declamat: La oglindă poezie de G. Coșbuc, decl. de D-șoara Elena Vlad. »Potcoava Țiganului«, anecdotă de T. Speranță, decl. de Dl Iosif Vlad.

S'a jucat piesa »Grănițerul«, dramă populară în două acte. Tinerii diletanți s'au produs foarte bine mai ales d-șoarele fiind, viu aplaudați. Venitul curat a fost 106 coroane! Suprasolviri au dat: Dr. Sabastian Radu, protopop 60 banii; Spectabilul domnu, Teodor Lerch, ingineriu la fabrica de Sodă au solvit 80 bani; Dl Ionasz Izidor 50 bani; domnul Kastaletto Hugo 40 bani; Dl George Arieșan 20 bani.

În Hașag.

În Hașag s'a ținut a treia zi de Paști o producție și petrecere populară bine succedată. Neavînd loc în nrul de azi, raportul detaliat ce ne-a sosit, îl vom da în nrul viitor.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ogorul.

În timpurile mai vechi, când pământul nu era locuit de atâta oameni, ca acum, moșiile nu erau împărțite, ci fiecare locuitor folosea din pământul comun — acolo, pe unde îi convenea mai bine. Atunci se practica mai cu seamă sistemul pastoral, mutându-se adică locuitorii dimpreună cu turmele lor de vite, dintr'un loc într'altul, după-cum mai fac până astăzi unele triburi călătorești din Asia și Africa.

Cu timpul, înmulțindu-se în continu numărul locuitorilor, aceștia nu și-au mai putut împăca trebuințele lor zilnic din sistemul pastoral, ci au fost siliți a se așeza stătornic într'un loc și a adopta pe lângă sistemul pastoral încă și sistemul pentru cultura bucatelor.

În modul acesta s'au împărțit câmpurile în două părți: unul pentru pășunatul vitelor, ear' al doilea pentru cultura bucatelor și facerea nutrețului de lipsă pentru vite preste iarnă. Mai târziu și sistemul acesta a trebuit schimbat și înlocuit cu acela de trei câmpuri, dintre cari unul se cultiva cu sămănături de toamnă, al doilea cu de cele de primăvară, ear' al treilea se lăsa de ogor și pentru pășunatul vitelor.

Sistemul acesta de trei câmpuri se practică și pe la noi, mai în toate comunele acelea, pe unde încă nu s'a introdus comasarea. Pe unde însă s'a introdus deja și comasarea, cade și sistemul celor trei câmpuri și al ogorului, folosindu-se în fiecare an întreg pământul supus cultivei și schimbându-se numai sămănăturile de pe el.

— Sub ogor se înțelege o parte a câmpului, care se ară în decursul verii de câte două — trei-ori, pregătindu-se astfel, ca să se poată face sămănăturile de toamnă în acela. De regulă, ogor se numește prima arătură, care pentru sămănăturile de toamnă se

face în decursul verii și anume atunci, până când ierburile și buruienile nu au ajuns, ca să se împrăștie săminte, cari fiind coapte, ar putea răsări și în anul următor prin sămănăturile cultivate.

Intors se numește a doua arătură, care se face ogor. Intorsul trebuie să se facă totdeauna atunci, când ogorul este pe deplin copt, ceea-ce se poate vedea de acolo, că brazdele încep a se crepa și risipi ca varul.

Sămănatul se face atunci, când pământul prin ogor și întors într'atâta s'a îmbunătățit și pregătit, încât săminte sămănate acolo, pot să aștepte toate recerințele de încolțire, creștere și vegetare.

Ogorul este de mare însemnătate pentru agricultură, de oare-ce prin arăturile dese, prin călcarea brazdelor de către vite, cari pășunează pe acela, apoi prin împrăștierea balegilor aceluia pe ogoare, se îmbunătățește mai bine pământul, ca fiind tot în apărare, după cum e în câmpurile comasate, așa sămănăturile de toamnă se fac de regulă mai bune în ogoare, ca în câmpurile comasate.

La facerea ogorului lucrul de căpetenie este acela, ca pământul să se are cât mai bine și mai afund. Bine se ară atunci pământul la ogor, când brazdele se așează deopotrivă una pe alta, și mai mult pieziș, decât orizontal, așa că aerul, căldura și umezala să le poată străbate mai cu înlesnire, ear' afund se ară atunci, când afunzimea brazdelor trece preste 20 cm. sau două laturi de palmă.

Ogorul trebuie să se facă mai afund și pentru aceea, ca pătura roditoare a pământului să nu se prea sleiască prin dese recoltate sau culesuri. Dacă ogorul se face tot numai la suprafață, pătura roditoare rămâne foarte subțire, din care cauză sămănăturile cultivate nu au pătură destul de groasă, din care se poate nutri, și astfel, cu deosebire pe timpul secetelor mai îndelungate, suferă în lipsa umezelii, în unele mai și pier.

Dacă însă ogorul se face mai afund, atunci sămănăturile au o pătură mai groasă de pământ, din care se poate

nutri. Acelea apoi de regulă nu pătimești nici de seceta prea îndelungată, nici de umezala prea multă, de oarece când e secetă îndelungată, rădăcinile își pot suge și de mai afund umezala de lipsă, ear' când sânt ploi mai îndelungate, apa de prisos se poate scurge mai curând prin pământ în jos.

La ogor nu trebuie arat tot pământul deopotrivă de afund. Astfel pământul năsipos și văros nu trebuie arat așa de afund, ca cel lutos și humos. Acestea două feluri de pământ fiind mai îndesate, trebuie arate de ogor mai afund, ca adică să se poată descompune în decursul verii. Arăturile mai afunde de ogor, nu trebuie făcute dintr'odată, ci treptat, pentru-că dacă s'ar scoate dintr'odată prea mult pământ neroditor din pătura cea moartă la suprafață, acela ar putea să devină încâtva chiar și stricăcios pentru cultura tinerelor plante. Dacă însă pământul e prea gras, atunci nu strică, ca să se scoată la ogor și o pătură ceva mai groasă din pătura cea moartă, ca astfel amestecându-se cu pământul cel gras, se nu lase holdele să cadă.

În economiile mai mari, pe lângă plugul ordinar, se mai folosește un fel de plug scurmător, în forma mașinilor de săpat, cu care se scurmă pământul pe sub brazdele arate așa, ca să se nu poată rămânea nici un petec de pământ neogorit sau nearat. Afară de acesta se mai întrebuințează încă și așa numitul plug de rigolat, cu două brazde, dintre care una poate să meargă până la 40 cm. de afund prin pământ în jos. Plugul acesta de rigolat se întrebuințează mai cu seamă la ogoarele de toamnă.

În câmpurile comasate încă se întrebuințează ogorul, dar nu ogorul întreg, ca în cele trei câmpuri, ci așa, numitul ogor de jumătate, cari se cultivă primăvara cu mazărice și când aceasta e în deplină floare, atunci se cosește și locul se ogorește îndată așa că apoi până pe toamnă se poate coace destul, încât se poate sămăna cu o sămănătură de toamnă.

Prin schimbarea sămănăturilor pământul încă se îmbunătățește, de oare-ce

VESELIA.

Buzatul la biserică.

Doi prietini, unul însă,
Cepeleag și tăiat,
Ear' altul un surd ca surzii
Și buzat de prăpădit
La biserică mersese,
La Paști ori chiar și în post.
Unde cred, și d-voastră
I-ați văzut de veți fi fost.
Ear' acolo ce se făcă?
Cel buzat căta pe sus
Căci o muscă drept pe nasul
Unei sfinte s'a fost pus;
Iar cel'alt gândea la cărcimă;
Ori gândea că nu dormise,
Căci un cârd de mătă în podu-i
Toată noaptea miorlăise.
Ceilalți oameni ear' ca lumea,
Unul face crucei, să închină;

Altul caseă; altul doarme
Și mai multe de-al de-aceste
Sufletești și tainici fapte,
Ca într'un loc sfințit ce este.
Fiecare își caută treabă,
Trierând mereu cu gândul
Și cu ochii de-a măruntul
— „Cela e cu straiie nouă,
„Ear' cioboata îi cârpită.
„Ceea-i mândră, ceea-i slută;
„Iasta e sulemenită.
„Celalalt a spus o vorbă
„La urechia nu știu cui,
„De-aș eși de-aicia, lasă,
„Am să-i spui nevastei lui.
„Asta-i Gheorghe. Cela-i Toader.
„Iasta-i mama lui cutare.
„Dar' acel cu zechea lungă
„Nu-i de aicea 'mi-se pare
„Cine fi-va? Cum? De unde?
„De departe? Din ce sat?
Și ce caută el aicea?
„Oare fi-va însurat?”

Cam așa făcând cu toții.
Mai în urmă s'a 'ntemplat
C'un Vasile ori Tănase
Pe buzat ochindu-l bine:
Dar' precum și el oleacă
De 'ntemplantare surd era,
Îi pără pe închipuite,
Că buzatul fluera.
— „Hei, ce flueri, nene? Ii zice'
„Ești în codru? ori la porci?
„N'auzi bre? Te faci că nu ști?
„Te faci surd și nici te'ntorci!
„Hei, n'auzi? He-hei, ureche!
El tot strigă, ear' buzatul,
Fiind surd precum am spus,
Nici gândea ca să-i răspundă
Ci privea mereu pe sus.
Și-i răspunse cepeleagul
Cum vorbea el tălălat:
— „Lalala tă-l, te-l mai tudui,
„Cata-i el de felu buzat!
Lui Tănase-i pare însă,
C'ar fi spus că e bogat,

unele sug dintr'un fel de materii nutritive mai mult, altele mai puțin și astfel se ajută împrumutat unele cu altele.

Partizanii ogorului și ai sistemului celor trei câmpuri susțin, că pământul trebuie lăsat un an în ogor, ca să se mai dreagă și odihnească. Dar' s'a constatat, că pământul nu odihnește nici odată, fiindcă înrîurările atmosferice și anume: aerul, căldura și umezala silesc neîntrerupt sărurile și celalalte leșii nutritoare din pământ ca să se topească și nimicească, ori este acela cultivat, ori că este lăsat în ogor și dat pradă ierburilor și buruienilor neroditoare. De aceea încă și cei vechi cunosteau principiul economic: »că schimbând semănăturile de pe un pământ arător, acesta tot așa se odihnește, ca și când ar fi lăsat în ogor.«

Pe besa acestora, zicem și noi economilor nostri de astăzi: mai puțin ogor și mai multe semănături, între cari se nu lipsească nici plantele de nutreț, cu cari se se poată nutri vitele și peste vară în grajd, pentru-că de pe ogoarele arate odată și une-ori și cam sterpe de iarbă, ce nutreț își mai pot aduna și bieteile vite? De sigur, că n'au ce-și aduna, ca să se sature, ci numai umblă moarte de foame peste cele brazde, după câte-un fir de iarbă.

Ioan Georgescu.

Un isvor sigur de înavuțire

sau

Stupăritul:

de

George Maican, învățător.

(Urmare.)

III. Albinele.

V'am vorbit până acum despre stupărit, stupină și coșniță, ear' acum vin a vă vorbi despre albine.

D voastră cunoașteți cu toții albinele, care din văzut, care din umblatul cu ele. Cu toate acestea însă sigur, că mai de aproape să-mi spuneți ceva despre ele puțin veți fi în stare.

Nu e deci mirare că mulți se feresc de stupărit. Aceia au toată dreptatea... Că s'a văzut vre-un om, care s'ar fi folosit din vite, neștiind rëndul lor? Ș'apoi câte unelte sunt pentru imblătit, săpat, cosit etc. cari de cari mai practice și cu toate aceste, câți nu sunt cari se feresc de a lucra cu ele spunând, că nu sunt bune. Și pentru-ce oare?...

A probat odată și neștiind cum se umble cu ele, nu i-a mers bine și odată haid a pus vina în cărca uneltelor că nu's bune. Așa și cu stupăritul! A probat odată cu un stup și neștiind ce are și ce săi facă, îi s'a prăpădit și odată s'a lăsat de stupărit, strigând în gura mare: »Că n'are noroc de stupi.

Să lăsăm aceste de o camdată și să vă spun, mai bine zis să vă fac pretini cu sirguincioasele albine.

Să luăm de pildă un stup, adecă o coșniță cu albine. În aceea coșniță locuesc mai multe mii de albine, cari toate la un loc formează o familie mare, în fruntea acestei familii stă un singur cap conducător: mama sau matca. Ii mai zice și regină, dar' după-cum vom vedea fără drept, căci ea nu e regină în adevăr, ci mamă. Sunt apoi în coșniță și o sumedenie de trântori, dar' partea cea mai mare o formează albinele lucrătoare.

Să vorbim acum deosebit despre fie-care din aceste trei feluri de albine.

Matca n'are alt lucru în o coșniță decât să ouă mereu. Cum vedem, din ea se prăsește întreg neamul albinelor. Pentru acest serviciu albinele o îngrijesc cum nu se poate mai bine. Știți dar' pentru-ce, îi s'a dat numele de mamă? Pentru-că ea în adevăr e mama tuturor albinelor.

Să cunoaște dintre celalalte albine prin aceea că e puțin mai lungă și mai groasă. Aripile 'i sunt scurte. Aproape numai până la jumătate trupul. Coloarea e cam gălbue în tinerete, ear' la bătrânețe negrie.

Matca în continu umb'ă peste faguri, lăsând câte un ou în fie-care căsuli, ouăle clocindu-se puiază și puif trec prin vre-o câte-va schimbări până să fac albine.

În lucrarea ei matca e însoțită de celalalte albine, toate 'i fac loc, cercează oatul ei și unde ved că a smintit ceva, îndreaptă fără supărare. Ii dau de mâncare și cu drag umblă în jurul ei, o cinstesc micile albine întocmai ca pe o regină. Pentru aceasta 'i și zic unii regină, dar' n'au drept, căci albinele nu din cinst umblă așa cu drag în jurul ei și o îngrijesc, ci numai pentru dorul ce-l au de înaintarea și sporirea neamului lor. O matcă trăește și 6 ani, dar' bună pentru sport e numai 3 ani. Pentru aceea stuparii pricepuți la al treilea an o înlocuesc cu alta tinăra.

Matca se sporește și ea din ouă și încă tot din asemenea ouă ca și celalalte albine, numai căsulia hotărește prăsirea ei. Anume pe faguri sunt trei căsuli: unele mici din cari ies albinele lucrătoare, altele ceva mai mari din cari ies trântorii și câteva și mai mari din cari ies matcele. Vermelui (larvei) ce se prăsește în căsulia de matcă albinele 'i dau hrană multă și mai bună ca celorlalți, până ce-l fac de umple căsulia.

Matca batrână cât ce vede că în vre-o căsuli de matcă mișcă ceva, de odată devine îngrijorată, că azi mâne alta îi va lua locul, pentru aceea mereu cearcă a strica aceea căsuli, să omoare pe matca cea tinăra. Albinele însă cu frumosul o liniștesc și de cumva a ajuns a strica ceva, reparează din nou, grijind să nu vatem nici pe matca cea tinăra.

De cumva un stup ar fi lipsit de matcă de-odată toate albinele devin întristate, nu mai lucră nimic, ies și întră fără nici un rost și prin sbirnațuri jalnice ca nici-când altă-dată vestesc peirea stupului. Și într'o bună dimineață te trezești, că a rămas stupul pustiu, împărțindu-se albinele cari cum au putut încăpea prin ceilalți stupi.

(Va urma.)

Ia ș'aista-'i, zice una
Ce-aud azi ântăia oară,
Dacă-'i el bogat; deacuma,
Ce? să fluere ca în moară?!!

Th. D. Speranță.

Poesii populare.

Din Săbdul-de-Câmpie.

Com. de Ilisie Pogăcianu.

Mult mă muștră măicuța
Să părăsesc ulița
Că 'ni goală drăguția
Ulița n'o pot lăsa
Până știu pe mândruța.

Nafrămuță de mătasă
Maică drăguța mă lasă,
Lasă-'l și tu fătul meu,
'L-ași lăsa și îmi pare rău
Că cătui lumea de verde
Om ca badea nu se vede
Nici în față, nici în dos
Nici ca el de drăgostos.

Frunză verde-amu se face
Lasă-mă măicuță în pace
Să trăiesc cu mândrele
Ca codru cu frunzele

M'a făcut maica subțire
Să fiu doctor la copile
Pe câte le-am doftorit
Toate au plâns și m'au dorit

Bade bădișorul meu
Până iubei pe alta
Cu trei părți mai rău îți stă
Când pornați voi pe uliță
Tu peun ea ca o mătă
Când mereți pe ulicioară
Tu peun ea ca o cioară.

De când mă iubești pe mine
Cu trei părți îți stă mai bine,
Când pornim noi pe uliță
Tu peun, io peuniță
Când merem pe ulicioară
Tu peun, eu domnișoară

Măgheran de sub omăt
Te-am iubit mândro bogăt
Și-acum nu vreau să te ved
Ai fost floare cum ai fost
Ear' acum ești lucru prost
Ai fost floare înflorită
Și-acu ești ciupercă friptă.

Arză-te focul potică
Cum faci pe mândra voinică
În potică cum se bagă
Ea de rumineală întreabă
Apoi dacă nu găsește
Doamne amar să năcăjește.

Frunză verde troscocel
'Mi-a trimes mândra un-inel
Să-mi stămpăr dorul cu el
Dar' de 'mi-ar fi trimis zece
De dorul mândrii nu-mi trece.

De cătane n'am fost bun
De iubit am fost nebun
Cătană nu m'a luat
De iubit am fost turbat.

Soia în România.

(Urmare).

Când zicem lapte, înțelegem unica hrană firească și normală a copilului, socotită dela naștere și până la apariția deplină a dinților. În toată durata acestei perioade, aparatul de mistuire al copilului se deosebește foarte mult de acel al adultului, atât prin conformația sa anatomică cât și prin funcția fiziologică: gura nefiind armată cu dinți, copilul nu poate sfărâma și mesteca alimentele solide; asemenea lipsind unele glande sau nefiind încă în stare de a funcționa, aparatul digestiv nu poate digera ori-ce; când digestia e împedecată asimilația și nutrirea de asemenea e împedecată. Singura hrană care convine copilului în această perioadă, e laptele și anume laptele matern.

În viața de toate zilele perioada alăptării e mai scurtă decât cea normală, adică până la apariția completă a dinților. Mai ales la familiile nevoiașe, întârțarea copilului are loc prea de timpuriu, deja în primele luni ale vieții. Sânul matern e înlocuit prin biberon, prin mâncări ușoare cu baza de lapte, și adese-ori prin mâncări fără lapte, grele de mistuit. Nerespectarea legii de hrănire se manifestă în primul rând, prin boalele aparatului digestiv și urmările sale, adică prin mortalitatea mare a copiilor. Cum se presintă la noi chestia alimentației copiilor?

Iată ce zic în această privință igienistii și medicii români cari au studiat-o:

»Mai toți medicii primari de județe, în rapoartele lor anuale, asupra stărei igienice a județelor respective, atribue mortalitatea mare dela naștere până la 1 an, lipsei de îngrijiri în primele zile după naștere... și alimentației nepotrivite mai târziu«. (Dr. A. Kimenski).

»Mortalitatea copiilor este înspăimântătoare din cauza lipsei de curățenie la îngrijirea copilului, din cauza nutrirei iraționale chiar dela naștere«. (Dr. I. Felix).

Scoală hădă nu dormi
Vezi cum lucră vecinii
De se scap de datorii
Lucră și tu vacă groasă
Dacă-ți plac haine frumoasă.

Nu gândi măndro gândi
Că eu beau apă din tău
Și umblu 'n piciorul tău
Că tu bei apă din baltă
Și după mine te calcă.

Măndrulișo dintre bălți
Cu dragostea în patru părți
N'a dela mine trei zloți
Și nu te iubi cu toți.

Nu gândi măndră gândi
Că sunt floare de pe răț
Tie de ciufuluiit
Că sunt fir pe grâu curat
La ori-ce fată sunt drag.

»Puțini copii sunt hrăniți în timpul necesar cu laptele mamei, însă chiar aceștia trebuie să se mulțumească cu laptele unor mame slăbite, bolnave sau rău nutrite, obosite de muncă grea, astfel încât copilul abia găsește laptele necesar în sinul mamei, cei mai mulți capătă lapte prost, mămăligă, varză și alte mâncări indigeste pentru stomacul copilului«. (Dr. V. Babeș).

»Enterita, rachitismul, atrepsia sau boala cânească a copiilor, sunt boalele cele omoritoare a micii copilării și sunt produse prin lipsa de mâncare potrivită acestei etăți, de mizeria fiziologică«. (Dr. V. Gh. Negrescu).

Întârțarea e încă un factor mai puțin desastros prin urmările sale:

»Epoca la care întârțarea trebuie să se facă e fixată de însăși natura: ea începe atunci când aparatul digestiv al copilului a căpătat organele necesare atât pentru tăierea și mestecarea substanțelor alimentare solide, cât și pentru digerarea lor. Semnul exterior, vizibil al acestei transformări în organismul copilului, este apariția completă a dinților.

Atât în orașele noastre, mai cu seamă în clasele de mijloc și în clasele sărace, cât și în comunele rurale, nu se ține seamă aproape de loc, la întârțare, de acest sămn. Cu mult mai înainte chiar de apariția primului dinte 'i se taie copilului, într'un mod brusc, hrana cu lapte și 'i se dă cam aceleași alimente ca și adulților; numai în clasele mai cu dare de mână li-se dă alimente semi-solide cu bază de lapte. (Dr. A. Kaminski).

Copilul este espus la pericole grave în timpul întârțării și imediat după întărcare, în care timp mortalitatea este mai mare la țară ca la orașe. Causa este tranziția repede dela laptele matern la alte alimente, nepregătirea copilului pentru această tranziție, nutrirea copilului mai ales la țărani, în lipsă de lapte de vacă și în timpul de de post cu alimente grele indigeste«. (Dr. I. Felix).

»Modul cum se întărcă copii este earăși foarte rău. La noi de odată copilul culcat seara la sinul mamei, diminuează să trezește cu lingura la gură. Tranzițiunea nu este respectată și alimentația nouă este ca un corp străin pentru stomacul copilului deprins cu lapte«. (Dr. C. Istrati).

Cari sunt urmările acestei stări?

Statistica le arată în chip desful de convingător: Din totalitatea copiilor morți în primul an al vieții, 26% mor de boalele tubului digestiv. Cu alte cuvinte, la o sută de copii morți, revin 26 a căror moarte e pricinuită în prima linie, de o hrănire nepotrivită cu etatea lor. Aceasta face 13.000—14.000 copii sacrificați pe fie-care an. Iată o proporție înspăimântătoare de mare de omucideri, neprevăzute în codul penal. Și dacă ne reamintim că prevenirea cea mai eficace a boalelor e tocmai alimentația normală, ne putem lesne figura că la restul de 74% din copii morți hrana neîndestulătoare și nepo-

trivită a gătit terenul pentru alte boli, contribuind cu o bună parte la înrăngerea organismului. Statistica însăși dă o proporție de 14.5% decese pe seama «debilității congenitale». După cum vedem numai aceste două cifre statistice formează deja 40.5% din copii morții până la 1 an! Și când ne gândim că nimic alta decât doar o hrană normală i-ar fi menținut, i-ar fi păstrat spre folosul nației și al omenirii?

Cari sunt pricinile acestei stări îngrijitoare.

Ignoranța pe de o parte, lipsa de mijloace materiale pe de alta, sunt cauzele de căpetenie. O mamă ignorantă, prejudicioasă, rău hrănită în timpul sarcinei și tot atât de rău în timpul alăptării, nu poate deveni mai pricepută, mai darnică, față de copil după ce l'a întărcat: 'i pune la masă cu densa, 'i dă din hrană sărăcăcioasă indigestă, și perpetuind o stare de lucruri dăunătoare sănătății și bunei dezvoltări a copilului.

(Va urma).

Premii pentru lucrătorii industriali.

Camera de comerț și industrie din Brașov ne vestește, că în urma dispoziției ministerului de comerț și în anul 1905 se vor împărți 100 diplome de distincție și premii în sumă de câte 100 cor. între astfelii de lucrători industriali, cari vor dovedi, că sunt vrednici de ele prin împlinirea cu credință a unui serviciu de ani îndelungați.

Cinci astfelii de premii revin camerei comerciale din Brașov și astfelii stăpânii lucrătorilor, adică atât posesorii de fabrici, cât și alți industriași din cercul camerei, la care aparțin comitatele Brașov, Târnava mare, Sibiu și Făgăraș, prin aceasta sunt provocați ca cel mult până în 10 Iunie n. c. se trimită camerei consemnarea acelor lucrători ai lor, pe cari îi vor crede vrednici de aceasta distincție cum și datele prin cari se scoate la iveală calificația respectivilor lucrători.

Condițiunile de distincție sunt:

1. indigenatul,
- 2., ocupațiunea nenîrteruptă în lucrul activ industrial (portarii, visitii, servitorii de cancelarii și cei-ce îndeplinesc astfel de serviciu nu pot face pretensiune la premii).
3. O activitate nenîrteruptă în lucrul industrial de cel puțin 15 ani (anii de învățare pot fi socotiți; timpul de lucru legat de un anumit sezon, întrucât lucrătorul în întreg sezonul nenîrterupt a fost ocupat, se privește ca fiind considerat de ani întregi);
4. Simbria obicinuită sau câștigul anual se nu treacă preste 2000 cor.

Toate acestea au să fie dovedite cu documente în regulă (cu cartea de lucru) în original sau în copie legalizată. Unul și același lucrătoriu numai odată poate fi împărțit de distincție.

Sibiu 15 Maiu n. 1905.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Victor Tordășianu,
președinte.

Stefan Duca,
not. adhoc.

Reuniunea

învățătorilor români uniți din arhiepiscopie.

De lângă Murș, Maiu 1905.

Statutele reuniunii prescriu în §-l 21 alinia 1, cumcă fie-care despărțământ are să țină tot la o jumătate de an câte o adunare; locul și timpul se decide în adunarea premergătoare. În aceste adunări ale despărțământelor pe lângă rezolvirea agendelor și afacerilor curente, se țin lecțiuni practice de model, disertațiuni, se discută diferite cestiuni școlare și de interes comun. După raportul general al comitetului central despre activitate reuniunii pe anul 1903/4 — lecții practice s'au ținut în adunările generale ale următoarele despărțăminte: Alba-Iulia (Nicolau Dușa și Ioan Domșa), Arieș (Simion Nicoara și Alexandru Pop), Bia-Sân-mărtin (Zacharie Macaveiu), Blaj (Constantin Barna), Cătina (Vasiliu Pop), Cojocna (Nicolau Suci), Dêrgea (Ioan Bucșa și Ioan Cioban), Iernot (Demetriu Muntean, George Bucur și Teofil Moldovan), Fărâgău (Ioan Lascu), Indol (Ioan Burcuș și Gavriil Marcean), Ludoșul-de-Murș (Andrei Rusu și Vasiliu Morariu), Medias-Ibașfalău (Isidor Dopp), Morlaca (Ioan Mango și George Tulbure) Mureș (Ioan Morar), Mureș-Uioara (Alesandru Părdut), Reghinul-săsesc (Vasiliu Cioloca și Iuliu Crainic). Roșia-montană (Vasiliu Costea, Ioan Muntean și Cornelia Chirila), Sebeșul-săsesc (Nicolae Ceuca) Sibiu (Manole Ciunga, Nicolau Tomuța, Ioan Stoia și Ioan Dragomir), Turda (Demetriu Cătinaș) și Făgăraș (Ilie Faroga).

Cam în aceeași măsură s'a lucrat în despărțăminte și în ce privește ținerea de disertațiuni publice în adunările semestrale. S'au ținut disertațiuni despre »Economia în școala poporală« de Iulia Coman și »Școala și misiunea ei« de I. Domșa — desp. Alba-Iulia; »Cari sunt piedecile, ce îngreunează progresul în școala poporală«, de Romul Șandru, și »Activitatea învățătorului afară de școală«, de Mihail Gazdag — desp. Arieș; »Greșelile în cultivarea poporului«, de I. Bărbat și »Chemarea învățătorului« de Petru Suci — desp. Bia-Sân-mărtin; — Disertațiuni din diverse ramuri pedagogice și economice s'au ținut și în despărțămintele Blaj, Cătina, Coșocna, Dêrgea, Iernot, Fărâgău, Giurgiu, Indol, Medias-Ibașfalău, Morlaca, Mureș, Mureș-Uioara, Reghinul-săsesc. Roșia montană, Sebeș, Sibiu, Turda, Făgăraș.

În tot decursul anului expirat 1903/4 n'au trimis comitetului central procese verbale următoarele despărțăminte: Aiud, Așmaș, Cluj și Pogăceaua.

Procesul verbal al adunării de primăvară al despărțământului Blaj nu s'a trimis comitetului central. Mai departe nu s'a trimis din despărțământul Coșocnei procesul verbal al adunării de toamnă. Despărțământul Medias-Ibașfalău n'a trimis procesul său verbal despre adunarea sa de toamnă. Tot asemenea despărțământul Mureșului și cel din Turda.

Pe când datorim lauda și recunoștință față cu despărțămintele, cari au satisfăcut obligămintelor lor statutare, ținând adunările lor semestrale în regulă și promovând prin procederea lor corectă vaza și autoritatea reuniunii, tot așa trebuie cu regret să amintim neglijența condamnată a acelor despărțăminte, cari n'au ținut adunările lor prescrise, sau n'au așternut protocoalele despre adunările lor. În interesul cauzei ar fi cu scop, ca biroul central neașteptând până la adunarea generală a reuniunii, adevărat până la capătul anului, imediat, când observă oare-care neglijență la vre-un despărțământ, să-l arate numai decât forului

nostru suprem bisericesc, adevărat Prea Venerabilului Consistor arhiepiscopesc; c'o astfel de procedură riguroasă vom ajunge scopul nostru dorit, că mersul regulat în viitor nu va mai fi împiedecat prin cei neglijenți, ear de altă parte cei diligenți vor fi îndemnați la lucrare continuă, constantă și cu succes.

Murșanul.

Intrebări și răspunsuri.

Am în grădina de legumi vre-o două tute de agriș, a căror frunză le mănâncă niște omide sau molii verzi mititele cu capul negru, nu-s păroase și sure, ca celea de pe pomi, dar' cu mult mai mâncăcioasă și lacome ca acelea. Ele sunt foarte multe, așa încât pe o singură frunză se îngrămădesc câte 18—20, și în așa măsură mare rod, încât în timp de 5—6 zile tutele rămân cu desăvârșire strujite, și goale de frunze, după aceea roada cade jos.

Așa am pățit acum în doi ani după o altă, în anul trecut au început a roade frunzele, când pomițele erau bune de zamă și zos, acuma însă au început a roade dela S.-Georgiu, așa încât nice florile de pe tufe nu pica-sără. Am probat: am cernut cenușă de lemne pre tufe, am stropit tufele cu apă făcuță cu peatră vânăată cum se face la grâu, dar nu mi-a succes nici cu una — de aceea rog pe onor. cetitori cari vor și să scrie în foaie ca cum aș putea scăpa de aceasta calamitate, de acestea vietăți atât de stricăcioase și păgubitoare? Am deplină speranță, că în urma rugărei mele voi primi satisfacție prin publicarea ce se va face în iubita »Foaia Poporului« din partea cutărui cetitor, de oare-ce casul acesta interesează pe mulți.

Șermașul-mare Maiu 10. 1905.

Ioan Laurențiu,
inv. pens.

Șese porunci pentru pomărit.

1. Alege și prăsește totdeauna dintre soiurile cele mai roditoare de pomi.
2. Udă pomii bine pe timp de secetă.
3. Îngrijește ca pomii să aibă lumină, căci altcum nu rodesc.
4. Gunoiește pomii în toată toamna, căci de nu, fac numai foi, ba une-ori și flori, dar' cad mai toate înainte de coacere.
5. Curăță și nimicește mai toate ouăle de omide de prin pomi, căci înzădar sunt florile și fructele, dacă le mănâncă omidele.
6. Aprinde paie și gunoie în grădină, dacă s'ar întâmpla să cadă brumă pe timpul înfloritului pomilor. Fumul împiedecă căderea brumei și astfel pomii pot să rămână încărcăți de poame.

FELURIMI.

Pomii cari rodesc mai mult timp. Dintre toți pomii roditori, părul rodește timp mai îndelungat și nu e nici o raritate ca la o vechime de 300 ani să dea încă roade din belșug Perii au viață mai lungă ca mierii, cari dau roade numai 100—150 ani. Nucul muscat (nucșorul) dacă e îngrijit dă fructe cam la 60 de ani, în care timp se culege de trei ori pe an. În rod-nica vale Baidar din Crimeea se află un nuc, care se zice că e de 101 ani și dă anual 80.000—100.000 nuci.

Portocalii sunt 50—80 ani foarte rod-nici. Smochinii de asemenea dau fructe mult timp: sunt smochini în Lambeth-Palace, reședința arhiepiscopilor de Cantorbéry în Londra și în grădina Deavery în Manchester, cari au fost plantați în 1410 și dau încă și azi roade.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Voila.

Aflându-se biserica gr.-or. din Voila într-o stare cât se poate de deplorabilă, încă în anii trecuți am început a suleva ideea unor colecte pentru repararea și împodobirea ei. Ideia abia comunicată parochienilor s'a și intrupat, pentru-că șirul contribuitorilor s'a început odată din partea harnicilor Voileni. Depărtați în America și-au adus aminte de așezămintele sfinte din patria lor și au asemnat la mâna episcopului parochial suma de 120 fl. pentru-ca pe banii acestia să se procure două icoane împărătești.

Marinimoșii dăruitori cari au cumpărat cu paralele câștigate cu palmelelor sf. icoane sunt: Zevedeu Borzea, George Ioan Șerban 7; Dănilă Z. Gabor, Ioan Nistor Gabor, Andrei Ramba, Nicolae Șerban 60; George Șerban 60; Enci Gabor, Iosif Șerban, 36; Ioan Gabor, 133; Ioan Gabor, 130; Ioan Gabor, 41; Ioan Itu, Nistor Comșa, Dănilă Iosif Gabor, 95; Dobrin Dobrin, Moise M. Șerban, George Varga, Dănilă Cotona, Moise M. Șerban, 82; și Vasile V. Gabor.

Au dăruit după area la biserică: Dr. Octavian Vasu, 200 cor; George Vasu, 120 cor; George Z. Gabor, 60 cor; Ioan Moian, Dănilă Z. Gabor, Nicolae Cornea, fiecare câte 10 cor; George Streza, Ioan Dobrin, Dionise Gabor, fiecare câte 4 cor; Dănilă V. Gabor George Neagoe, Ioan Drăghiciu, Ioan Arch. Gabor, jun. George M. Șerban 105 Iosif Gabor, v. notar. Iacob Gabor, Nicolae Pop, Nicolae Popa, George T. Șerban, Ioan Iosif Moian, Ioan Forcos, Grigole Gabor, Ioan Niculiciu. fie-care câte 2 cor; Dănilă T. Șerban, Dănilă I. Gabor, 17, Achim Itu, Dănilă I. Gabor, Ioan Oprea, Dănilă Iosif Gabor 74 Dănilă V. Șerban, George Gorun, Ioan V. Șerban, fiecare câte 1 cor; Marcu Precup, 1.20 bani; Ioan Șuteu 1 cor; Ioan G. Dobrin 40 bani; George M. Șerbanu 40 bani; Tănas Gabor, Ioan Itu, sen. câte 1 cor; Tănase Oprea, Andrei Ramba, George V. Gabor, George Burlea, fiecare câte 20 bani total 465 cor, 80 bani. După aceea Zachiu Gabor și cu Filip Moian măestrii de lemn au făcut pentru biserică o masă, nește droagene pentru morți și alte. Bunilor Creștini să le dăruiască bunul D-zeu inzecit pentru faptele bune, ear' eu la rëndul meu îmi țin de o s'ântă datorință ca pe aceasta cale să le mulțumesc în numele blsericii.

George Vasu,
par. gr.-or.

CRONICĂ.

Fundațiune nouă. Eminentă Sa Arhiepiscopul și Metropolitul Bucovinei Vladimir Repta, după cum scrie »Viitorul« a făcut în timpul din urmă două fundațiuni, câte de 10.000 cor., una pentru orfelinatul (casa săracilor) condus de »Societatea damelor române«, ear' alta pentru un orfelinat rutean sub conducerea societății damelor rutene.

Emigrarea din Ungaria. În luna Martie au fost liberate în Ungaria 27.149 pașapoarte, dintre cari 21.195 pentru emigrare. În Croația au fost liberate în Martie 10.364 pașapoarte. Deci cu totul au emigrat în luna Martie 31.559 persoane din Ungaria, Croația și Slavonia.

Cas de moarte. Cu inima înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor cunoscuților și numeroaselor rudeni, că prea iubitul nostru soț și tată Ilie Dopp, inginer de comasare, după lungi și grele suferințe, împărtășit fiind cu sfintele taine a repausat în Domnul, Duminecă în 14 Maiu n. a. c. la orele 4 a. m. în al 43 an al vieții. Rămășițele pământești ale scumpului defunct s'au așezat spre odihnă, întru sperarea învierii, în cimiterul comun din Mediaș Marți în 16 Maiu n. c. Jalnica Familie.

Calicul. A apărut Nr. 5 de la 1/14 Maiu c. al veselnicului »Calic« din Sibiu. Plin de articli umoristici și satirici, »Calicul« este tot mai bun, cuprinzător tot de mai multe glume vesele și pipărate. Nrul mai nou are multe glume actuale foarte bune. Sunt apoi și glume generale, cum e și următorul epitafor (inscripție pe crucea de la mormânt):

Vezi iubite cetitor
Dracul m'a spus ca să mor.
Aici zac oasele mele
Că păcat că nu-s a tele!

Representații teatrale în Bucovina. Joi, în 18 Maiu c. s'a jucat în Cernăuți din partea mai multor diletanți și la inițiativa societății »Armonia«, 3 piese. (Trei doctori, comedie în 1 act; Conul Leonida, farsă de Caragiale și Leac pentru soacre, comedie de Trocarul) cu un succes foarte bun.

— Trupa de diletanți din Suceava, care a jucat cu mult succes piesa »O căsnicie«, pregătește o nouă reprezentație teatrală pe Sânziene. Piesa se dă în tolos filantropic.

Soia. A apărut cu acest titlu o folosi-toare carte de Dr. A. Urbeanu, despre planta Soia; ca este închinată M. Sale Regelui României și se ocupă cu cultivarea, puterea de nutrire etc. a Soiei. Despre cuprinsul cărții vom mai vorbi în nr-ii viitori.

Atentat contra elironomului rus. O doică a moștenitorului de tron rusesc a voit să-l opărească, când era să-l scalde. Țarina a băgat de seamă că apa e ferbinte și l-a scăpat. Doica a fost arestată.

Băiași îngropați de vii. În noaptea de Vineri, săptămâna trecută s'a întâmplat în băile dela Reșița o groaznică explozie. Băieșii voiau să desfacă un mare strat de cărbuni de peatră, spre care scop au așezat în el mai multe patroane de dinamită. Un băieș descărcând o potroană, s'a produs o detunătură s'a aprins gazul de mine și surpându-se păreții, au fost îngropați de vii 22 de băieși, pe care îi deplâng femeile rămase văduve și mulți copii orfani.

Advocat nou. Dl Dr. Ioan Vascan face cunoscut, că și-a deschis cancelarie advocațială în Teaca. (Teke).

Din Cistei, ni-să scrie, că acolo trăiesc în căsătorie nelegiuită, necununăți, la 20 de părechi, dintre cari zilele aceste s'a cununat o păreche. Impotriva acestora, cum și împotriva altor lucruri nu tocmai de laudat, ce se petrec în aceasta parochie, parochul și comitetul parochial ar trebui să ia măsuri de îndreptare. Și oare protopopul nu știe nimic despre lucrurile din Cistei?

Reuniunea română de înmormântare din Câmpeni, conform §. 28 din statute își va ține adunarea generală, Duminecă, în 28 Maiu n. a. c. la 3 ore p. m. în localul gr.-or. din Câmpeni, la care adunare toată stămintea membrilor și binevoitorii

Architect român. Dl Cesar B. Popovits architect face cunoscut, că s'a asociat cu Dl Architect Karl Limbach din Viena și și-a deschis un birou de Architectură și Construcție, în Viena II. Lessingasse 11. Atragem luarea aminte asupra noului architect.

Alegere de sub-notar. În comuna Ruha-Agriș va fi alegere de subnotar cercual în 31 Maiu, n. De acest notariat se țin comunele curat românești: Ruha-Agriș, Hășmaș și Muerău. Fiind-că suntem numai Români, am voi să alegem un român bun dacă ar competa. Salariu anual 1000 cor. pentru cei diplomați, Avis celor ce îi privește. Ab. 6038.

Prăvălie nouă, asortată cu tot soiul de ferării, a deschis în piața Seliștei dl Ioan D. Bârsan. Atragem luarea aminte a cetitorilor nostri asupra inseratului din nrul de azi al foaii noastre, referitor la noua prăvălie.

Convocare. Despărțământul Făgăraș al Reuniunii înv. gr.-cat. din Archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș conf. §-lui 21 din »Statute« și 9 din »Regulament« își va ține adunarea de primăvară Duminecă în 21 Maiu st. n. a. c. în Comăna-inferioară, la care se invită P. T. membri și toți binevoitorii școalei.

Din program amintim: Asistarea la examenul de vară cu elevii școalei locale. — Cetirea disertației »Cum se se tracteze piesele din cartea de cetire« prin Octav. Pop, înv. Cetirea disertației din »pomologie« prin Ioan Pop, înv. — Alegerea comisiunilor pentru apretierea examenului și a disertațiilor. — Desigerea locului adunării de toamnă și designarea persoanelor disertante. Șinca-veche în 5 Maiu 1905. Ioan Pop, pres. Ioan Cicoș, secretar.

Pentru copii săraci. După cum este bine cunoscut on. public cetitoriu stim că dl Ioan Visia proprietariu în Sibiu, încă în 1899 prin fundațiunea întemeiată de dânsul a dispus, că din venitele acele ia în tot anul 200 cor, să se predeie euratorat. gr.-cat. bis. din Făgăraș spre a se întrebuința în ziua de Stul George; — ziua răposăților lui părinți, având a se ține parastas, și eșirea la mormânt cu pruncii de școală. Ca și în anii trecuți, ziua de 6 Maiu cur. ziua Stului George a fost o adevărată zi de bucurie pentru pruncii de școală. În amintita zi după finea serviciului D-zesc și după celebrarea parastasului în sta beserica elevii de școală sub conducerea înv. în sunetul muzicii și însoțiți de public au eșit afară în cimiteriul estern la mormântul părinților decedați. Aici s'a mai celebrat »prohodul« cu toată solemnitatea de către rev. dnu vicariu I. Macaveiu. S'a făcut prin înv. o scurtă reamintire despre repașii părinți ca foștii cetățeni ai orașului Făgăraș, despre scumpul lor fiu, și despre fundațiunea întemeiată. La urmă s'a împărțit vestminte la 24 elevi și eleve săraci în preț de 100 cor. și articlii de mâncare la toți școlarii în preț de 10 cor. Subscrisul înv. mă simț dător a-i exprima în numele elevilor împărții sincerile și devotatele mele mulțumite pentru acest marinos dar, dorind ca exemplul Ds'a se afle cât de mulți imitatori. Andreiu Stroia, înv. gr.-cat.

Vrednic de urmat este harnicul notar dl Demetriu Munthiu din Reciu. D-sa adevărat petrecând la sârbarea botezului fiicei comerciantului Ioan Dragomir din Gârbova, și-a adus aminte și de cei năcăjiți și lipsiți ai nostri și a adunat dela oaspeți suma de cor. 4.60 și a transpus-

nimic în testamentul său; prin urmare ele au fost donate la o rudenie săracă depărtată, dându-se sfatul a le vinde și prețul lor să-l țină pentru sine. El însă nu urmă acestui stat, ci țină Țosurile. Increderea lui a și fost remunerată, căci deja în săptămâna procsimă i-a adus norocul casei de bancă Török din Budapesta un mare câștig principal. Când bogatele rude aflară aceasta, făcură față lungă, dar bravul om se puse pe punctul vedere al loialității și împărți suma mare cu rudele sale. Astfel de oameni nobili sunt azi în adăvăr rari.

Laptele de crastaveți veritabil al lui Balassa, este mijlocul de frumșete cel mai cu efect, care, cum dovedesc experiențele, nu poate lipsi dela nici o damă. Deja în câteva zile, după o întrebuințare de 2—3-ori netezește și face fin teintul și depărtează de tot pistrii, petele de ficat, bubile, sgrăbunțele și alte necurețenii de-ale pielii. Per sticlă 2 cor. la aceasta săpun de crastaveți 1 cor. pudră 1 cor. 20 fil. și 2 cor. în farmacia C. Balassa, Budapesta-Erzsébetfalva. Espedare pe poștă zilnic. Deposit principal în Sibiu la farmacia I. C. Molnár. 32 1—2

În terapia modernă se recomandă tot mai mult de către medici folosirea apelor minerale naturale, între care cu deosebire apa amară Franz Iosef, cea mai bună apă în felul său, care pe lângă aceasta e recunoscută ca mijloc natural purgativ, singura plăcută la luat. Se poate căpăta pretotindinea.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

M. Ars. în Egrp. Adresează-te la dl. George Maican, învățător în Ticușul rom. (Olah Tyukos,) poșta Alsó-Komána, punând în scrisoare și un timbru de 10 fil. pentru respuns.

Al. M. în Sibiu. Poezia »Amorul« e scoasă dintr-o carte; cele lalte sunt slabe.

I. B. din Gîrb. Foia, numai plătind înainte abonamentul, se poate primi. Trimite 2 cor.

Gr. I. Bu. în M. Din poeziile populare vom publica pe rând.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografie« Iosif Marschall.

Fala fiecărei econoame
e a avea o cafea bună.

Cafeaua
Kneipp de maltă a lui »Kathreiner«

nar trebui să lipsească,
dela pregătirea cafelei zil-
nice, din nici o bucătărie.

o o o

Să se ceară numai în pa-
chete originale cu numele
»KATHREINER«.

Boalele de stomac și de intestive ale copiilor mici îi amenință cu deosebire în anotimpul cald, când alimentele în deosebi laptele îi espus stricăciunii. O anumită scutire contra boalelor de stomach și intestive ofere făina pentru copii a lui Kufek, dându-o ca mâncare copiilor, care rămâne neschimbată și în canalul stomachului și intestivelor face laptele numai să se topească fin, moale. ci împuținează și iritația intestivelor, pentru-că materiilor stricăcioase le dă o bază de nutriție rea. Din cauza aceasta copii nutriți cu făina pentru copii a lui Kufek rămân de obicei scutiți de boalele de stomach și intestive. Deci la copii bolnavi de stomach intestive e de recomandat a eschide laptele total dela nutrițiune, sau cel puțin a-l reduce și a nutri pe copii numai cu făina Kufek, care servește la copii și ca nutriment exclusiv.

110 B 90 1-1

Un învățăcel

din casă bună se primește pentru a învăța covăcitul la

103 3-8

Ioan Boroea
covacin, Seliște.

De vânzare

să află o casă cu curte și grădină în Sibiu, Reussbachgasse Nr. 14.

Informațiuni dau locuitorii din casă.

104 3-8

Ocasiune rară!

Surprinzător de ieftin.

500 bucăți obiecte de podoabă numai cu fl. 1.75.

Un orologiu escelent de precisiune, aurit, cu garanță că umblă bine 3 ani, împreună cu un lanț potrivit; o cravată modernă de mătășă pentru domni, 3 bucăți batiste, 1 inel elegant cu peatră imit. pentru domni, un portmoneu elegant de piele, 1 escelentă oglindă de buzunar, 1 păreche de bumbi de manșete, 3 bumbi la piept, 3% aur-dublă, unelte de scris de nickel, 1 album drăgălaș cuprinzând 36 de chipuri cele mai frumoase din lume, 1 broș de dame parisian, elegant, (novitate), 1 păr. de butoni de peatră briliant simli, foarte seducătoare, 3 obiecte de iux, mare veselie pentru tineri și bătrâni, 20 de obiecte de corespondență și încă alte 400 bucăți diverse obiecte, cari n'au să lipsească din nici o casă. Toate la oaltă cu orologiu, care singur prețuește acești bani, costă numai fl. 1.75. Trimiterea se face cu rambursă sau cu plata înainte trimisă prin casa de expedițiune

21 1-1

A. GELB, Krakau Nr. 40/II.

Mașină de vânzare.

Nicolae Albu, proprietar în Mierourea (Erd. - Szerdahely) având două mașini de îmblătit cu vapor, voiește să vândă una din ele. Mașinele sunt în stare bună. A se adresa la dînsul.

107 2-3

Domnii înaintați în etate
nu sunt oameni bătrâni,

dacă folosesc tabletele am
probate de cei mai r

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“ din Sibiu

8 41-52

—** întemeiată la anul 1868 **—

în Sibiu, strada Cîsnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și exploziune, —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

— Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului. —

Valori asigurate contra incendiului: 95,727.010 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

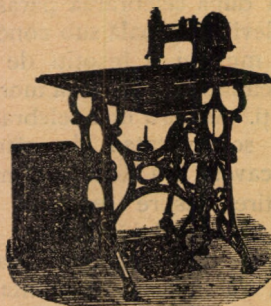
Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

6 10-26

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

— **Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.** —

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Mare deposit

de

traverse și fer U
toate soiurile de rude de fer, tinichea.

din fer vărsat
eridoare,

Săpunul Schicht

cu marca:

„Cerb“

ori

„Cheie“

e cel mai bun, mai spornic și prin
urmare cel mai ieftin săpun. —

Liber de substanțe stricăcioase.

Se capătă pretutindenea.

La cumpărare se se observe, ca fiecare bucată de săpun să fie provăzută
cu numele »Schicht« și cu una dintre marcele de sus. 43 9—17

În atențiune binevoitoare!

Din incidentul sezonului iminent de bere ne permitem prin aceasta a face cunoscut, că prin angajarea unui nou miiestru berar, care s'a dovedit de specialist dester în cele mai mari fabrici de bere ale monarhiei noastre, cum și prin diferite îmbunătățiri mașinale, suntem în plăcuta poziție, a pune în vânzare beri indeosebi bune, cari pe baza cercetărilor specialiste, fără esagerare se pot cualifica de foarte potrivite, gustoase, durabile și fiind egale cu cele mai renumite beri.

Putem deci a spera, că cu noule noastre beri, a căror măsurare am început-o tocmai acum, vom nimeri plăcerea și celor mai resfățați beutori de bere.

Aducând în special în amintirea p. t. public

Berea noastră de Martie deschisă (à la Pilsner)

cum și

„Berea Bock-Salvator“

introdusă deja cu succes, ne permitem totodată a atrage atențiunea și asupra noiei

Bere dublă de Martie, de grad înalt,

pe care o recomandăm tuturor reconvalescenților, persoanelor anemice, ca beutură per eminentiam dătătoare de putere și nutritivă.

Cu distinsă stimă

Erezii lui Ioan Habermann.

70 6—8

AVIS!

Băile de sare și iod din Mărcurea (comit. Szeben)

să vor deschide în 15 Maiu st. n. 1905.

Procedura de cură (mijloace de cură) băi reci salice în bas nă, băi de vană caldă, băi de glod, cură de zăr și lapte și cură de ape minerale pentru beut.

Analiza chimică despre conținutul apelor minerale dela baia sărată dela »Albele« a stabilit-o în anul 1902 comisiunea de analiză chimică de stat dela universitatea din Cluj prin dl Dr. Rudolf Fabiny, profesor de chimie reg. ung. în Cluj în modul următor:

În 1000 grame conținut

109 2—3

Acid silicic (Sc. O. 2)	0.0121 gr.
Fer oxidat (F. O.)	0.0266 "
Aluminium oxid. (Al. O. 3)	0.0017 "
Calcium oxid. (var) (Ca. O.)	0.1383 "
Abagnesium oxid. (My. O.)	0.4477 "
Amonium (amoniac) (N. H. 4)	0.0328 "
Natr Clorhid (sare) (Na. Cl.)	34.1150 "
Natrium (Na.)	13.4419 "
Chlor (Cl)	22.7320 "
Iod (I.)	0.01238 "
Cărbuni de oxid. (C. O. 2)	0.1602 "

Indicațiuni: Aceste băi sunt a se recomanda cu deosebire la următoarele boale și se pot întrebuița cu bun succes la boale cronice, reumatice și artrice, scrofuloze, anemie, diferite boale de nervi, morburii de piele chronice siphilitice învechite, ipertrofia ficatului și a splinei, exudat și conglomeratii septice, rachită etc. în deosebi au aceste băi eminent efect vindecător la diferite boale femeiești, ca: fluarul alb, metrita chronică, indometrită, scurgeri etc. precum și resopțiunea exudatelor după pleurită (aprinderea pelitei coastei) chatar chronic de stomac, bronchi și mațe, precum și chatar de beșică și mărește pofta de mănăcare la reconvalescenții și pacienții slăbiți. Acid boric și acid de pucoasă în cantitate mai mică.

Ca ape minerale de beut, pe lângă apa din izvorul local mineral dela »Albele« le stă la dispoziție doritorilor apă Căciulata (Călimănești, România), Karlsbad, Apă amară de Buda, Giesshühler, Gleichenberger, Repáthi, Előpatak, Borszók, Dacia și Borhegy, toate cu prețuri moderate.

Basinele pe lângă canalele naturale interne, care importează și exportează, apa își mai are scurgere pe canalul extern din suprafață; deosebit de aceasta se mai renoiește în fiecare an înaintea deschiderii prin scoaterea apei până în fundament sub controla presb. ev. din Mărcurea.

Băile sunt provăzute cu gară de tren proprie de tot aproape.

La băi (gara Szerdahely-Sosfürdő) sosește trenul zilnic de către Sibiu la orele 6 și 11 a. m. și la 7²⁰ p. m., de către Alvincz la orele 3²¹ și 9 a. m. și la 5¹⁷ p. m. Căruțașie postală zilnică.

Un omnibus circula zilnic de 2-ori între Mărcurea și aceste băi și pleacă din Mărcurea la 9¹⁵ ore a. m. și 2¹⁵ ore p. m. Taxa de persoană tour și retour 40 bani, ear' pentru copii jumătate.

Taxa pentru scaldă: baie rece în basină 20 bani, baie caldă de vană 80 bani, ear' pentru copii jumătate.

Restaurant arangiat modern. — Beuturi alese. — Bucătărie escelentă. — Prețuri solide.

Odăi mobilate la băi cu următoarele prețuri: din 15 Maiu până în 15 Iunie cu 16—20 cor. lunar, din 15 Iunie până în 15 August cu 24—32 cor. lunar, d'n 15 August până în 15 Septembrie cu 16—20 cor. lunar. Serviciu și albituri de pat cu 6 cor. lunar mai mult.

Doritorii se binevoească a grăbi cu angajarea odăilor ca să le poată avea când doresc.

Informațiuni rog a se înainta către

Alte informațiuni se pot cere dela arëndatorul
ILIE FLOAȘIU, Szerdahely.

Direcțiunea băilor.

Bolnavilor

de lupus și de muschiu de piele
le împărtășesc deslușiri gratuit, cum
am aflat eu vindecarea mea.

91 5—19

Marienne Miohl,

Viena, V., Pilgramgasse 6.

Informații rog numai în limba germană.

De vânzare.

O casă mare în strada Cisnădiei, cu front de stradă și în strada Harteneck, cum și o casă de tot nouă în strada Bisericii (Kirohengasse) și una în strada Măcelarilor sunt de vândut cu preț potrivit. Informații mai de aproape se dau în strada Cisnădiei 17, etagiul I.

Eu

pentru îngrijirea pielii, în special pentru
a alunga pistrii și avea o culoare de-
licată a feței, nu cunosc un săpun
medicinal mai bun și mai cu efect,
decât cunoscutul

săpun din lapte de crin

al lui Bergmann

(Marca: doi băieși)

48 11—25

de

Bergmann & Co., Teschen a/E.

Să află de vânzare, bucată à 80 fl. în
Sibiu la:

Farmacia „la Ursu“, Piața-mare.

I. B. Misselbacher sen.

Gust. Meltzer, strada Cisnădiei și strada
Gușteritei 25.

Prima fabrică transilvană de stearin, str.
Cisnădiei.

În Sighișoara: farmacia W. Lingner.

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de
gingașă a se prezenta odată în persoană pentru-
că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străin-
tate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și
starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată
în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu sigu-
ranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului,
ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și
impedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni
în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamă-
runtul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile
de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcă de
răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau
la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curățător e institutul
special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta
VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștien-
țiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri
asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav,
nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de
boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palóc
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din
fundament cu metodelor lui propriu de vindecare și
casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de
țevă, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările
onaniei și ale sifilisului, boala albă boale de sânge,
de piele și toate boalele ce se țin de organele se-
cuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și
întreținere separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc
dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Duminica
până la 12 ore la amezii).

Adresa: **Dr. PALÓC** medic de spital specialist:
Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 18 11—

„PECUNIA“

Întreprindere de credit

în Sibiu (Nagyszeben), strada Poplăcii 27.

Ore de birou 8—1/2.

ÎMPRUMUTURI cu

! 4% și 4 1/2% !

Pentru una coroană în mărci postale trimitem prospect, informațiuni și servim cu sfat la ori-ce afacere de împrumut.

78 8—

!! Nu luați împrumuturi fără sfatul nostru !!

Doi învățacei

să primesc în Franzelăria dlui Petru Moșă, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 1. 111 1—3

Cine are lipsă de doică

să se adreseze la Ana Borchina în Rășinari, (str. Stejii Nr. 183). 112 1—2

Pentru bolnavii de plumăni, grumazi, astmatici și bolnavii de gâtleej!

Cine vrea să scape odată pentru totdeauna de boala de plumăni sau gâtleej, fie cât de cerbicoasă, cine vrea să se mântuie de astma, fie cât se învechită și apară chiar incurabilă, acela să se adreseze la A. Wolffsky în Berlin N., strada Weissenburger Nr. 79. 64 8—10

Mii de mulțumite ofer garanță pentru marea putere de vindecare a curei sale. Broșură gratis.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, idroterapie rațională, cură de zăr și lapte.

DORNA

în Carpații Bucovinei, stație a căilor ferate, situată la confluența Dornei și Bistriței-aurie

Palate monumentale de cură, apaducte din izvoare alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, concerte ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și pe plute.

Succese splendide la boale de nervi, boale femeiești și cele de inimă, în anemie, arterioscleroză și exodate. Prospește gratis. Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp. Dr. Arthur Loebel. 105 3—10

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9.60; mai bune cor. 12.—; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.—, cor. 24.—; albe ea zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.—, cor. 36.—.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire se admite pe lângă rebonificare de porto. 71 6—6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.

posta Pilsen, Boemia.

PREȚURI FIXE.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul am onoare a face cunoscut p. t. public, că cu 20 Maiu am deschis pe piața din Seliște în casa proprie o

Prăvălie de ferării.

Fiind bine aranjat în toate articolele de branza aceasta, precum: Vase de bucătărie, unelte casnice, unelte pentru măsurări etc. precum și tot felul de părți constitutive pentru zidiri. Cuie de drot, ferării de uși și ferestri, trestie de stucatură, cement etc. mă aflu în poziția aceasta totdeauna față de concurență.

Asigurând onor. public pentru prețuri solide și ieftine și rugându-mă pentru binevoitorul sprigin semnez

Seliște, în Maiu 1905.

114 1—3

cu distinsă stimă

Ioan D. Bârsan.

Tot aci să primesc 1—2 băieți ca învățacei din casă bună.

PREȚURI FIXE.

Victor Dahinten,

negustorie de fer

în Alba-Iulia, lângă Fântână.

Recomand marele meu deposit în pușculițe (sprîțuri) de peronospora de cele mai bune, și pe așteptare (accept), cum și toate soiurile de articli de fer și oțel, fere de plug, osii, cuptoare, șparherduri, cuie, șiroafe, pente de fer, trestie de stocatură, vase de culină, revolvere, patroane, coase, sape, lopeți, articlii de gumi, etc. toate de calitate cea mai bună și cu prețurile cele mai ieftine.

101 2—10

Cu distinsă stimă

Victor Dahinten.

Nr. 160 F.

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3,

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaueri, obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös Sibiu (N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fie-care obiect este oficială vizibilă „marca”, afară de aceasta să dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

Prețuri-curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 24 15—52

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Sanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Sanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor. Șnoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.